ECLI:LV:AT:2026:0630.SKA064026.11.L

Nr. 680010026, SKA-640/2026

Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts

LĒMUMS

Rīgā 2026.gada 30.jūnijā

Senāts šādā sastāvā: senatore referente Rudīte Vīduša, senatori Laura Konošonoka un Jānis Pleps

rakstveida procesā izskatīja /Persona A/ blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2026.gada 13.aprīļa lēmumu, ar kuru atteikts pieņemt pieteikumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs /Persona A/ vērsās Satversmes aizsardzības birojā, vēloties uzzināt pamatojumu, kādēļ Ministru kabineta 2025.gada 25.jūnija noteikumos Nr. 397 „Minimālās kiberdrošības prasības" noteiktajā kārtībā tika sniegts nerekomendējošs atzinums pieteicēja iesaistei publisko iepirkumu līguma izpildē. Satversmes aizsardzības birojs sākotnēji atteica sniegt informāciju, bet pēc pieteicēja sūdzības Ģenerālprokuratūrai un pēc prokurora sniegtā skaidrojuma birojs sniedza atzinuma pamatojumu, ciktāl tas bija iespējams, ievērojot ar valsts drošību saistītas intereses.

Pieteicējs vērsās tiesā ar pieteikumu gan par Satversmes aizsardzības biroja atzinuma, gan par sākotnējā informācijas sniegšanas atteikuma tiesiskumu.

Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša lēmumu daļā par atzinumu pieteikumu tika atteikts pieņemt, un šis lēmums ir stājies spēkā. Taču pieteicējs turpināja uzturēt pieteikumu par to, lai sākotnējo informācijas sniegšanas atteikumu tiesa atzītu par prettiesisku, jo tas ir nepieciešams atlīdzinājuma pieprasīšanai un lai novērstu līdzīgu gadījumu atkārtošanos (Administratīvā procesa likuma 184.panta otrās daļas 1.punkts).

[2] Administratīvās rajona tiesas tiesnesis atzina, ka pieteicējs nav pamatojis nepieciešamību pēc sprieduma par atteikuma izsniegt informāciju atzīšanu par prettiesisku atlīdzinājuma pieprasīšanai, jo pieteicēja norādītais kaitējums nav cēloņsakarīgi saistīts ar atteikumu izsniegt informāciju, bet gan ar Satversmes aizsardzības biroja atzinumu. Tiesnesis arī atzina, ka pieteicēja skaidrojums neuzrāda varbūtību, ka nepieciešams novērst līdzīgu gadījumu atkārtošanos. Tāpēc atteica pieteikumu pieņemt, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 191.panta pirmās daļas 1.punktu (lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā).

[3] Pieteicējs par Administratīvās rajona tiesas tiesneša lēmumu iesniedza blakus sūdzību. Tajā ietverti turpmāk minētie argumenti.

Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. un 13.pants, kā arī Latvijas Republikas Satversmes 92.pants garantē ikvienam efektīvu tiesību un tiesisko interešu aizsardzību tiesā. Ar pārsūdzēto lēmumu tiesnesis ir pārkāpis minētās tiesību normas. Tas ir tāpēc, ka tiesnesis nepamatoti sašaurināja kaitējuma cēloņsakarību, proti, lai pieprasītu atlīdzinājumu, kaitējumam jābūt objektīvā saiknē ar prettiesisko rīcību, nevis tiešā cēloņsakarībā. Tiesnesis nav ņēmis vērā, ka savlaicīga informācijas sniegšana varēja novērst vai mazināt kaitējumu. Turklāt tiesnesis nepareizi novērtēja līdzīgu gadījumu atkārtošanās risku, jo atbilstoši Senāta praksē atzītajam pietiek ar ticamu iespējamību, ka līdzīgas situācija atkārtosies.

Motīvu daļa

[4] Senātam ir jāizšķir, vai tiesnesis pareizi atzinis, ka pieteicēja pieteikums par Satversmes aizsardzības biroja informācijas sniegšanas atteikuma tiesiskumu neatbilst Administratīvā procesa likuma 184.panta otrās daļas 1.punktā norādītajiem kritērijiem.

[5] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 184.panta otrās daļas 1.punktam prasījuma par administratīvā akta atzīšanu par prettiesisku izskatīšana tiesā ir pieļaujama tad, ja izpildās vismaz viens no šādiem diviem kritērijiem: 1) tiesas spriedums par administratīvā akta prettiesiskumu ir nepieciešams atlīdzinājuma pieprasīšanai; vai 2) spriedums ir nepieciešams, lai novērstu līdzīgu gadījumu atkārtošanos.

Tiesnesis ir atzinis, ka pieteicēja prasījums atzīt par prettiesisku Satversmes aizsardzības biroja sākotnējo informācijas sniegšanas atteikumu neatbilst nevienam no minētajiem pieļaujamības kritērijiem.

[6] Lai pamatotu tiesisko interesi prasīt administratīvā akta atzīšanu par prettiesisku tāpēc, ka tas nepieciešams vēlākai atlīdzinājuma prasīšanai, personai nav jāpierāda zaudējumi vai kaitējums tādā pakāpē, kā tas būtu, uzreiz piesakot arī šādu prasījumu. Tomēr nolūka prasīt atlīdzinājumu patiesuma apliecināšanai personai būtu jāspēj vispārīgi paskaidrot, kā veidojušies zaudējumi vai radies kaitējums un kādā veidā tas ir cēloņsakarīgi saistīts ar pārsūdzamo administratīvo aktu (*Senāta 2017.gada 18.septembra lēmuma lietā Nr. SKA-1386/2017, ECLI:LV:AT:2017:0918.SKA-1386-17.1.L, 13.punkts, Senāta 2019.gada 28.februāra lēmuma lietā Nr. SKA-943/2019, ECLI:LV:AT:2019:0228.A420301615.6.L, 15.punkts*).

Tiesnesis, pārbaudot pieteikuma pieļaujamību un lemjot, vai prasījums par informācijas sniegšanas atteikuma atzīšanu par prettiesisku ir pieļaujams atlīdzinājuma pieprasīšanai, pamatoti vērtēja, vai pastāv objektīva saikne starp informācijas nesniegšanu un pieprasāmo atlīdzinājumu. Tiesnesis secināja, ka visām pieteicēja norādītajām kaitējuma sekām nav cēloņsakarības ar atteikumu sniegt informāciju, bet gan ar Satversmes aizsardzības biroja nerekomendējošo atzinumu. Tā kā pieteicēja skaidrojums neuzrādīja varbūtību, ka viņš nākotnē varētu izvirzīt reālu kaitējuma atlīdzības prasību, tiesnesis pareizi secināja, ka pieteikuma iesniegšana atlīdzinājuma pieprasīšanai nav pamatota. Arī blakus sūdzībā nav norādīti apstākļi, pēc kuriem varētu pieļaut iespējamību, ka tieši informācijas sniegšanas atteikums pats par sevi varētu būt radījis atlīdzināmu kaitējumu.

[7] Administratīvā procesa likuma 184.panta otrās daļas 1.punkta kontekstā vērtējot, vai ir pieļaujama tiesvedība par administratīvā akta atzīšanu par prettiesisku, lai novērstu līdzīgu gadījumu atkārtošanos, tiesai jāpārbauda, vai pastāv pietiekami ticama iespēja, ka tādos pašos tiesiskajos un faktiskajos apstākļos samērā tuvā laikā iestāde varētu rīkoties tāpat (Briede J. *82.pants. Spēku zaudējuša administratīvā akta un procesuālo pārkāpumu apstrīdēšana. Grām.: Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Dr. iur.* J. Briedes *zinātniskajā redakcijā. Rīga:* Tiesu namu aģentūra, *2013, 815.lpp.*). Proti, tas nozīmē, ka tiesai parasti būtu jāpārbauda, vai

pastāv pietiekami ticama iespēja, ka iestāde samērā tuvā laikā atkal varētu izdot tāda paša satura nelabvēlīgu administratīvo aktu vai ka samērā tuvā laikā tādos pašos tiesiskajos un faktiskajos apstākļos pieteicējs atkal varētu lūgt izdot tāda paša satura labvēlīgu administratīvo aktu un iestāde atkal varētu atteikties to izdot (Hufen F. *Verwaltungsprozessrecht. 7. Auflage. München: Verlag* C. H. Beck*, 2008, S. 333.*) (sal. *Senāta 2019.gada 30.aprīļa lēmuma lietā Nr. SKA-1199/2019, ECLI:LV:AT:2019:0430.A420248318.7.L, 5.punkts*).

Tiesnesis līdzīgu gadījumu atkārtošanos atzinis par mazticamu, jo pieteicējs konkrētā procesa ietvaros ir atteicies no prasījuma par informācijas sniegšanu (jo tā iespēju robežās jau bija sniegta).

No tiesneša izdarītā secinājuma nav saprotams, kā atteikšanās no prasījuma par informācijas sniegšanu konkrētajā gadījumā tāpēc, ka tā administratīvā procesa tiesā laikā iespēju robežās bija izsniegta, var izslēgt līdzīgu gadījumu atkārtošanos nākotnē. Pieteicējs bija norādījis, ka viņš darbojas valsts informācijas un komunikāciju tehnoloģiju projektu un publisko iepirkumu jomā, līdz ar to pastāv pietiekami ticama iespējamība, ka Satversmes aizsardzības birojam par viņu atkārtoti jāsniedz atzinums Ministru kabineta 2025.gada 25.jūnija noteikumos Nr. 397 „Minimālās kiberdrošības prasības" noteiktajā kārtībā. Attiecīgi Satversmes aizsardzības birojs atkārtoti var veikt izvērtējumu, atkārtoti var sniegt nerekomendējošu atzinumu, un šajā ziņā birojs atkārtoti var atteikties sniegt informāciju par atzinuma pamatojumu. Tāpēc tiesneša secinājums nav pareizs.

[8] Līdz ar to rajona tiesas tiesneša lēmums, ar kuru atteikts pieņemt pieteikumu par Satversmes aizsardzības biroja informācijas sniegšanas atteikuma tiesiskumu ir atceļams, un jautājums par pieteikuma virzību nosūtāms atkārtotai izskatīšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 129.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, 323.panta pirmās daļas 2.punktu un 324.panta pirmo daļu, Senāts

nolēma

atcelt Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2026.gada 13.aprīļa lēmumu un nodot jautājumu par pieteikuma virzību jaunai izskatīšanai Administratīvajai rajona tiesai;

atmaksāt /Persona A/ drošības naudu 15*euro*.

Lēmums nav pārsūdzams.

R.Vīduša L.Konošonoka J.Pleps